

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: พฤติกรรมในการประกอบอาชีพเกษตรกรของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในเขตและนอกเขตรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย: นายอนุชา ศรีมา

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชาเอก: ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: _____

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ)

...../พฤศจิกายน/2540

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ 1) ลักษณะส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพของเกษตรกรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ในเขตและนอกเขตรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง และ 2) พฤติกรรมของเกษตรกรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ในเขตและนอกเขตรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรนอกเขตรับผิดชอบ จำนวน 30 คน และเกษตรกรในเขตรับผิดชอบ จำนวน 216 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือแบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการประกอบอาชีพเกษตรกร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โคโซโซโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC)

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 43 ปี ผู้ให้ข้อมูลเกือบสามในสี่ (72.76%) ไม่ได้รับการศึกษาทั้งในเขตและนอกเขตรับผิดชอบมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ยเกือบ 5 ปี (4.89 ปี) และส่วนใหญ่ได้ยึดอาชีพการปลูกผัก มาแล้วเฉลี่ยประมาณ 1 ปี (1.13 ปี) ส่วนลักษณะพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (58.13%) ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (52.44 %) ระบุว่าไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และผู้ที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมนั้นมีการติดต่อโดยเฉลี่ย 1.39 ครั้งต่อเดือน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและมีพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบเป็นปัจจัยหรือสภาพการณ์จำเป็นหนึ่ง ๆ ที่จำเป็นกับการประกอบอาชีพ เช่น

เงินลงทุน ที่มีผลต่อรายได้สุทธิโดยเฉลี่ย 26,081.94 บาทต่อปี โดยจะมีผลต่อการลงทุนของผู้ปลูกผัก เพื่อเพิ่มมูลค่าโดยรวมของรายได้ สำหรับลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพผู้ให้ข้อมูลโดยเฉลี่ยทั้งหมดมีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 7.19 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ปลูกผักเฉลี่ย จำนวน 1.13 ไร่ โดยใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยประมาณ 2.52 คน และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (59.76%) ระบุว่าใช้เงินทุนของตนเองทำการประกอบอาชีพทางการเกษตร

ส่วนพฤติกรรมของเกษตรกรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในเขตและนอกเขตรับผิดชอบในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จากการศึกษาพบว่าในเรื่องของความรู้และเจตคติทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นมีผลจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ เช่น เงินลงทุน รวมถึงความรู้และความชำนาญ ประสบการณ์ในวิชาการแผนใหม่ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือตัวอย่างจากเกษตรกรที่อยู่ในเขตรับผิดชอบจึงส่งผลถึงเจตคติและความรู้สึกรต่อการเปลี่ยนแปลงจากเดิมได้ง่ายกว่ากลุ่มที่อยู่นอกเขตรับผิดชอบ

จำนวน ๒๔๗๗
สำนักหอสมุด

ABSTRACT

Title : Agricultural Practice Behavior of Karen Hilltribes within and without
Thungluang Royal Project Boundary, Tambol Maewin, Amphur Mae
Wang, Chiang Mai, Thailand

By : Mr.Anucha Shima

Degee : Master of Science (Agricultural Extension)

Major Field : Agricultural Extension

Chairman, Thesis Advisory Board :

(Assist.Prof.Dr.Boonsom Waraegsiri)

...../November/1997

This research was conducted to study and compare 1) personal, and socio-economic characteristics as well as agricultural practices of Karen farmers within and without boundary of responsibility of the Royal Thuang Luang Development Center, and 2) their behavior related to agricultural practices. The respondents in the research were 246 Karen farmers : 216 and 30 from within and without the boundary of responsibility of the Royal Thung Luang Development Center, respectively. The data were collected by means of interview schedules and analyzed by using the Statistical Packages for the Social Sciences (SPSS/PC⁺)

The results showed that most of the respondents were male and had an average age of 43 years. Almost three-fourth of the respondents or 72.76% did not receive any formal education. They were engaged in farming occupation for an average of 4.89 or approximately 5 years; and the majority of the respondents had experience in growing vegetable for about one year (1.13 years). In terms of their socio-economic characteristics, more than one half of the respondents did not belong to any farming groups (58.13%) and that they did not have any contact with agricultural extension officers (52.44%) ; for those who did, their contact averaged only 1.39 times per month.

Possessing farmland within the boundary was considered one of the factors or necessary conditions for the farmers to engage in an agricultural occupation which included capital investment that affected income at average of 26,081.94 baht per year. The respondents had an average of 7.19 rai of farmland, 1.13 rai of which was used for growing vegetable. The average household labor was 2.52 persons and most of the respondents (59.76%) indicated that they used their own money investment in farming.

The study on the behavior in agricultural practices of Karen farmers within and without the boundary showed that knowledge and attitudes of the two groups were different due to factors necessary for their occupation such as capital for investment, knowledge, skills and experience in new technology, both in theory and practice, obtained from agricultural extension officers or demonstrated by model farmers in the boundary, which caused the farmers within the boundary to be more likely to change than those without the boundary.